

Relationship between General Health and Elder Abuse in Older Adults

Zahra Khalili¹,
Abolfazl Hosseinnataj²,
Ehteram Sadat Ilali³

¹ PhD Student in Gerontology, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

² Assistant Professor, Department of Biostatistics, Faculty of Health, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

³ Associate Professor, Department of Geriatric Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

(Received February 1, 2023 ; Accepted May 3, 2023)

Abstract

Background and purpose: Elder abuse is one of the challenges in caring the seniors that can disrupt their general health. The goal of the current study was to determine the relationship between general health and elder abuse among older adults referring to health centers in Sari, Iran 2021.

Materials and methods: A descriptive-analytical study was conducted in 347 older people who were selected by cluster random sampling. Data were collected using a demographic questionnaire, General Health Questionnaire–28 (GHQ-28), and Domestic Elder Abuse Questionnaire through interviews. Data analysis was carried out in SPSS V22 applying descriptive statistics, independent t-test, analysis of variance, multiple linear regression, and Pearson correlation coefficient.

Results: In this study, the mean age of the older people was 72.86 ± 8.62 years and 53.9% of the participants were men. The highest and lowest prevalence of abuse were associated with emotional neglect (72.9%) and ostracism (9.8%), respectively. According to findings, 57.3% of the older people had poor general health. Significant correlation coefficients were found between most of the components of general health and elder abuse, except between neglect and physical health ($P=0.105$), anxiety and insomnia ($P=0.707$), and social functioning ($P=0.211$) and also between financial abuse and physical health ($P=0.156$).

Conclusion: Considering the high rate of abuse of older adults and its adverse effect on general health, preventive programs are needed to increase awareness and educate the seniors.

Keywords: abuse, general health, older adults

J Mazandaran Univ Med Sci 2023; 33 (221): 105-116 (Persian).

Corresponding Author: Ehteram Sadat Ilali - Faculty of Nursing and Midwifery, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran. (E-mail: paradis2082000@yahoo.com)

ارتباط سلامت عمومی با سوء رفتار در سالمندان

زهرا خلیلی^۱ابوالفضل حسین نتاج^۲احترام سادات ایلالی^۳

چکیده

سابقه و هدف: سوء رفتار یکی از چالش‌های مطرح در حیطه مراقبت از سالمندان است که می‌تواند زمینه‌ساز ایجاد اختلال در سلامت عمومی سالمندان باشد. مطالعه حاضر با هدف تعیین ارتباط سلامت عمومی با سوء رفتار در سالمندان مراجعه‌کننده به مراکز بهداشت شهرستان ساری در سال ۱۴۰۰ انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه توصیفی-تحلیلی از نوع همبستگی می‌باشد که بر روی ۳۴۷ سالمند به صورت خوشه‌ای و تصادفی انجام شد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات شامل پرسشنامه جمعیت‌شناختی، پرسشنامه سلامت عمومی گلدبرگ (GHQ-28) و پرسشنامه سوء رفتار با سالمند در خانواده بود. پس از گردآوری اطلاعات به روش مصاحبه، داده‌ها در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ با استفاده از آزمون‌های آمار توصیفی، تی مستقل، تحلیل واریانس، رگرسیون خطی چندگانه و ضریب همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: در این مطالعه میانگین سنی سالمندان $72/86 \pm 8/62$ سال و $53/9$ درصد از شرکت‌کنندگان مرد بودند. بیش‌ترین و کم‌ترین شیوع سوء رفتار به ترتیب مربوط به زیرمقیاس غفلت عاطفی ($72/9$ درصد) و طرد شدگی ($9/8$ درصد) بود. $57/3$ درصد از سالمندان از وضعیت سلامت عمومی نامطلوبی برخوردار بودند. نتایج همبستگی بین ابعاد متغیرهای سلامت عمومی و سوء رفتار نشان داد که در اکثر روابط به جز غفلت مراقبتی با زیرمقیاس‌های سلامت جسمانی ($P=0/105$)، اضطراب و بی‌خوابی ($P=0/707$)، عملکرد اجتماعی ($P=0/211$) و هم‌چنین سوء رفتار مالی با زیرمقیاس سلامت جسمانی ($P=0/156$)، ارتباط آماری معناداری وجود داشت.

استنتاج: با توجه به میزان بالای سوء رفتار در سالمندان و هم‌چنین تاثیر سوء آن بر سلامت عمومی، وجود برنامه‌هایی جهت افزایش آگاهی و آموزش به سالمندان و هم‌چنین انجام اقدامات پیشگیرانه ضروری به نظر می‌رسد.

واژه‌های کلیدی: سوء رفتار، سلامت عمومی، سالمند

مقدمه

و مشکلات مختلف اجتماعی، اقتصادی، روانشناختی و جسمانی هستند نیز باشد (۱). سوء رفتار با سالمندان یکی از مشکلات مربوط به بهداشت سالمندی است که با ورود

افزایش جمعیت سالمندان، بیانگر موفقیت نظام سلامت در ارائه خدمات بهداشتی، درمانی و مراقبتی است، اما می‌تواند بیانگر جمعیت بالایی از سالمندان که دارای مسائل

E-mail: paradis2082000@yahoo.com

مؤلف مسئول: احترام سادات ایلالی - ساری، دانشکده پرستاری و مامایی نسیه

۱. دانشجوی دکتری تخصصی سالمند شناسی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۲. استادیار، گروه آمار زیستی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۳. دانشیار، گروه سالمندی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۱/۱۲ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۱۴۰۱/۱۱/۲۶ تاریخ تصویب: ۱۴۰۲/۲/۱۳

به دوران سالمندی افزایش می‌یابد. براساس تعریف سازمان بهداشت جهانی «سوء رفتار با سالمند یا سالمندآزاری یک عبارت عمومی است که شامل انجام یا عدم انجام یک رفتار منفرد یا تکرار شونده است که موجب اذیت یا آسیب رساندن و صدمه به فرد و پریشانی وی می‌شود و می‌تواند از طرف افراد مورد اطمینان وی مانند خانواده و فرزندان یا افراد دیگر اعمال شود (۲). تحمیل درد و رنج به سالمند از سوی اعضای خانواده که ممکن است از طریق ارتکاب عملی آزاردهنده یا ترک عملی ضروری به صورت عمدی یا غیرعمدی رخ دهد می‌تواند به اشکال مختلف نظیر غفلت، سلب اختیار، بهره‌برداری مالی، آزارهای روانشناختی و بدنی و طردشدگی رخ دهد (۳). آزار روانشناختی سالمند، تحمیل درد و فشار روحی به او از طریق بی‌احترامی و تهدید است. سلب اختیار، از طریق محروم ساختن سالمند از حق انتخاب و نیز تحمیل نظرات خود به سالمند صورت می‌گیرد. بهره‌برداری مالی، استفاده غیر قانونی، بی‌اجازه یا نامناسب از دارایی و سرمایه‌های شخصی سالمند است. آزار بدنی، الگویی رفتاری است که تمامیت جسمی یا جنسی فرد سالمند را مورد تهاجم قرار می‌دهد. طردشدگی، در قالب راندن سالمند از منزل یا نپذیرفتن وی توسط اعضای خانواده تعریف می‌شود (۴). تعیین شیوع واقعی سوء رفتار در سالمندان مشکل است، چرا که گروه حرف بهداشتی ممکن است در گزارش این موارد به دلایل انکار وسعت مشکل در جامعه و چشم پوشی از گزارش سوء رفتار با مشکل مواجه شوند. اگرچه مطالعات نشان داده است که اپیدمیولوژی و نوع سوء رفتار با سالمند ممکن است در کشورهای مختلف متفاوت باشد، اما شیوع آن بین ۲۷/۵-۳/۲ درصد جمعیت سالمندان است (۵). نتایج برخی مطالعات، وجود سوء رفتار نسبت به سالمندان را در جوامع ایرانی تأیید نموده‌اند. نجفی مقدم و همکاران (۱۴۰۱) در مطالعه‌ای بر روی سالمندان شهری و روستایی نشان دادند که ۶۰ درصد از سالمندان شهری و ۶۴/۸ درصد از سالمندان روستایی حداقل یکی از انواع

سوء رفتار را تجربه می‌کنند (۶). پاپی و همکاران (۱۴۰۱) نیز در مطالعه‌ای شیوع سوء رفتار در سالمندان شهر یاسوج را ۵۵/۲ درصد گزارش کردند (۷). هم‌چنین در مطالعه قاسمی و همکاران (۱۴۰۰) و حسینی مقدم و همکاران (۱۳۹۹) نیز میزان شیوع سوء رفتار نسبت به سالمند در خانواده، به ترتیب ۵۰/۹ و ۴۴/۶ درصد گزارش شده است (۹، ۸).

سوء رفتار با سالمند مشکلی فراگیر برای سلامت و ناقض حقوق سالمندان است و پیامدهای جسمانی، روانی، و اجتماعی متعددی را به همراه دارد و منجر به عوارض جدی برای سالمندان می‌شود که از جمله می‌توان به افسردگی، اضطراب، ناامیدی، انزوای اجتماعی و اختلالات جسمانی اشاره کرد. سوء رفتار یکی از عواملی است که می‌تواند باعث ایجاد بحران در سلامت عمومی سالمندان شود (۱۰). سلامت عمومی در دوره سالمندی نسبت به سایر دوره‌های زندگی، با مخاطرات بیشتری رو به رو هستند. مشکلات و مسائل متعدد فیزیولوژیک که در سنین بالا رخ می‌دهند و نیز کمبودهای دوره سالمندی که سبب کاهش سازگاری شناختی و کاهش خوداتکایی می‌شوند، ممکن است سلامت عمومی سالمندان را تهدید کنند (۱۱). به‌طور کلی، سلامت عمومی در دوران سالمندی مطلوب نمی‌باشد و بیماری‌های شایع این دوره مانند فشارخون بالا، بیماری‌های قلبی و عروقی، سرطان، افسردگی، اضطراب، دمانس و اختلالات خواب درصد زیادی از سالمندان را مبتلا می‌سازد. بنابراین، تأمین سلامت عمومی سالمندان از جمله مسائلی است که توجه ویژه‌ای را می‌طلبد (۱۲). سلامت عمومی تنها فقدان اختلال روانی نیست بلکه سلامت عمومی را سطحی از سلامتی می‌توان تعریف کرد که در آن افراد توانایی برقراری ارتباط مناسب با محیط فردی و اجتماعی، برخورد منطقی با تضادها و استرس‌های زندگی و حل مشکلات را به شیوه‌ای مناسب داشته باشند (۱۳). به عبارت دیگر، سلامتی روندی پویاست و دارای ابعاد جسمانی، روانی و اجتماعی است که شرط لازم و

ضروری برای ایفای نقش‌های فردی و اجتماعی می‌باشد و همه انسان‌ها در صورتی می‌توانند در جامعه فعالیت داشته باشند که هم خود را سالم احساس کنند و هم جامعه آن‌ها را سالم بدانند (۱۴). یکی از مهم‌ترین اهداف بهداشتی، ارتقاء سلامت افراد محسوب می‌شود که در سال‌های اخیر از مهم‌ترین عوامل مؤثر در زندگی افراد به خصوص سالمندان شناخته شده است (۱).

در بسیاری از مطالعات، شواهد نشان می‌دهد که سلامت عمومی ضعیف ممکن است به میزان کم تا متوسطی با تجربه سوءرفتار در سالمندان در ارتباط باشد. با این حال، این چنین مطالعات به ندرت در ایران انجام شده است. تنها در یک مطالعه، کیانی و همکاران به بررسی ارتباط سلامت روان سالمندان با سوءرفتار مالی پرداختند و نتایج مطالعه حاکی از وجود ارتباط مثبت و معناداری بین ابعاد سلامت روان و سوءرفتار مالی بود. در این مطالعه به ابعاد دیگر سوءرفتار پرداخته نشده است (۱۵). هم‌چنین Makaroun و همکاران در مطالعه‌ای نشان دادند که میزان سلامتی ضعیف در دوره کووید ۱۹ یکی از عوامل خطر مؤثر در تجربه سوءرفتار در سالمندان بود (۱۶). نتایج مطالعه‌ای که توسط Arango و همکاران در کلمبیا بر روی بررسی وضعیت سلامت سالمندان انجام شد، نشان داد اکثر سالمندانی که مشکلات مرتبط با سلامت دارند، تجربه نوعی از سوءرفتار را داشتند (۱۷). در مطالعه دیگری نیز به وجود سوءرفتار در سالمندانی که علائم افسردگی و سلامتی ضعیفی داشتند اشاره شده است (۱۸). با این حال، ارتباط بین سلامت عمومی سالمندان و انواع سوءرفتار در این مطالعات به صورت دقیق ذکر نشده است. هم‌چنین از دیگر نقاط ضعف مطالعات انجام شده در این زمینه می‌توان به استفاده از ابزارها و معیارهای سنجش متفاوت جهت بررسی سوءرفتار و سلامت عمومی اشاره کرد. علی‌رغم رشد جمعیت سالمندان در کشور، هنوز بر روی نیازهای سالمندان و مشکلات آنان به‌عنوان یکی از گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه توجهی نشده است. شناسایی تجربه سوءرفتار در

سالمندان می‌تواند در کمک و توجه ویژه به این قشر آسیب‌پذیر کمک کند. هم‌چنین با توجه به تأثیر انکارناپذیر فرهنگ بر پدیده سوءرفتار، کمبود اطلاعات و متفاوت بودن فرهنگ و سیستم‌های بهداشتی ایران با دیگر کشورها و ضرورت تعیین موارد سالمند آزاری، برای طراحی مداخلات چندگانه و هم‌چنین پیشگیری از عوارض سوءرفتار بر سلامت جسمانی و روانی سالمندان و آگاه‌سازی مسئولان و تصمیم‌گیران از شدت آن و لزوم حمایت بیش‌تر از سالمندان آزاردیده ضروری می‌باشد. از آن‌جایی که مطالعه‌ای با مضمون بررسی ارتباط سلامت عمومی سالمندان با میزان سوءرفتار در داخل کشور یافت نشده است، بنابراین این مطالعه با هدف بررسی ارتباط سلامت عمومی با سوءرفتار در سالمندان مراجعه‌کننده به مراکز بهداشت شهرستان ساری انجام شده است.

مواد و روش‌ها

این مطالعه توصیفی-تحلیلی از نوع همبستگی می‌باشد. از میان مراکز بهداشتی-درمانی شهرستان ساری، ۷ مرکز به صورت خوشه‌ای و تصادفی واقع در شمال، جنوب، شرق، غرب و مرکز شهر انتخاب شدند. سپس متناسب با حجم هر خوشه نمونه‌گیری تصادفی انجام شد. بدین صورت که اسامی دو برابر ظرفیت هر خوشه، لیست شده و هر بار با استفاده از اعداد خروجی تابع RANDBETWEEN در نرم‌افزار اکسل به صورت تصادفی از بین اسامی سالمندان موجود یک نفر انتخاب و با ایشان تماس گرفته می‌شد و در صورت داشتن شرایط ورود به مطالعه و اعلام رضایت، وارد مطالعه می‌شدند. در مواردی که سالمند به هر دلیلی تمایل به شرکت و شرایط ورود به مطالعه را نداشت، براساس جدول اعداد تصادفی، نفر بعدی وارد مطالعه می‌شد. پرسشنامه‌ها به صورت مصاحبه، توسط محقق در مراکز بهداشت تکمیل شد. حجم نمونه با توجه به نتایج مطالعه کیانی و همکاران (۱۵) و با در نظر گرفتن ضریب همبستگی

۱۵/۰- r ، سطح اطمینان ۹۵ درصد و توان آزمون ۸۰ درصد با استفاده از فرمول زیر محاسبه و حداقل حجم نمونه $n=347$ به دست آمد.

$$n = \left[\frac{z_{1-\alpha/2} + z_{1-\beta}}{0.5 \cdot \ln \left[\frac{1+r}{1-r} \right]} \right]^2 + 3 = 346.2$$

معیارهای ورود به مطالعه شامل سن ۶۰ سال و بالاتر، توانایی تکلم به زبان فارسی، تمایل به شرکت در مطالعه (رضایت داوطلبانه)، مبتلا نبودن به ناشنوایی و بیماری تأیید شده روانی و اختلالات شناختی (کسب نمره ۷ و یا بالاتر از نسخه فارسی آزمون کوتاه وضعیت شناختی) بود. هم‌چنین معیار خروج نیز انصراف نمونه از پاسخگویی به پرسشنامه و عدم همکاری بود (۱۹). جهت جمع‌آوری داده‌ها از ابزارهایی شامل پرسشنامه مشخصات جمعیت شناختی و بالینی، پرسشنامه سلامت عمومی گلدبرگ و پرسشنامه بررسی سوء رفتار نسبت به سالمند در خانواده استفاده شد. پرسشنامه مشخصات جمعیت شناختی و بالینی سؤالاتی مرتبط با سن، جنسیت، تحصیلات، وضعیت درآمد، وضعیت تأهل، بیماری‌های زمینه‌ای، تعداد داروهای مصرفی و تعداد فرزندان می‌باشد. پرسشنامه سلامت عمومی گلدبرگ GHQ-28 (Goldberg Health Questionnaire) حاوی ۲۸ سوال می‌باشد که ۴ خرده مقیاس سلامت جسمانی، اضطراب و اختلال خواب، عملکرد اجتماعی و افسردگی را می‌سنجد (۲۰). به‌منظور نمره‌دهی سلامت عمومی آزمودنی‌ها از مقیاس ۴ ارزشی لیکرت استفاده شد که از کم‌ترین به بیش‌ترین و با نمره‌های (۰، ۱، ۲، ۳) تنظیم می‌شود. نمره کل به‌دست آمده از صفر تا ۸۴ متغیر است (۲۰). پس از نمره‌گذاری سؤالات پرسشنامه، طبقه‌بندی سلامت با در نظر گرفتن نقطه برش در امتیاز ۲۳، سالمندان به دو دسته مطلوب (کم‌تر از ۲۳) و نامطلوب (۲۴ و بالاتر) طبقه‌بندی شدند؛ در این روش جمع امتیازات پایین‌تر، نشان‌دهنده سلامت عمومی بهتر و امتیاز بالاتر نشانگر اختلال است (۲۱). ملکوتی و

همکاران در مطالعه روان‌سنجی مقیاس سلامت عمومی با فرم ۲۸ سوالی در سالمندان ایران، ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس را ۰/۹۴ گزارش کردند (۲۲).

پرسشنامه بررسی سوء رفتار نسبت به سالمند در خانواده شامل هشت مقیاس و ۴۹ پرسش است که توسط هروی کریموی در سال ۱۳۸۹ طراحی شد. زیر مقیاس‌ها شامل غفلت عاطفی (۲ پرسش)، غفلت مراقبتی (۷ پرسش)، غفلت مالی (۴ پرسش)، سوء رفتار مالی (۴ پرسش)، سلب اختیار (۶ پرسش)، سوء رفتار روانشناختی (۶ پرسش)، سوء رفتار جسمی (۳ پرسش)، سوء رفتار مالی (۵ پرسش) و طردشدگی (۳ پرسش) می‌باشد. این ابزار دارای گزینه‌های (بلی)، (خیر) و (موردی ندارد) بود. کم‌ترین امتیاز مربوط به هر عبارت، (صفر) جهت انتخاب گزینه خیر و بیش‌ترین امتیاز، (یک) جهت انتخاب گزینه بلی است. گزینه (موردی ندارد) هیچ امتیازی کسب نمی‌کرد و در هنگام محاسبه امتیاز، عبارات با گزینه (موردی ندارد) حذف می‌شد. امتیازهای اخذ شده در محدوده ۰-۱۰۰ هستند و امتیاز بالاتر نشان‌دهنده وجود میزان بیش‌تری از علائم سوء رفتار است. ویژگی‌های روان‌سنجی این پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفته است و از اعتبار صوری، محتوا و سازه برخوردار است و ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۳ گزارش شده است (۲۳).

این مطالعه پس از طی مراحل قانونی و اخذ مجوز لازم در کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی مازندران با کد IR.MAZUMS.REC.1400.299 تأیید شد. هم‌چنین به منظور رعایت ملاحظات اخلاقی، توضیحات لازم در خصوص اهداف مطالعه، ارائه و رضایت آگاهانه کتبی از سالمندان جهت شرکت در مطالعه گرفته شد. در نهایت داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ تجزیه و تحلیل شدند. در قسمت توصیفی، متغیرها با استفاده از شاخص‌های میانگین، انحراف معیار، فراوانی و درصد توصیف شدند. جهت بررسی فرض نرمالیتی از آزمون کولموگروف

جدول شماره ۱: مشخصات جمعیت شناختی و مقایسه سطح معناداری سلامت عمومی و سوء رفتار در سطوح متغیرها

متغیر	تعداد (درصد)	سطح معنی داری سلامت عمومی	سطح معنی داری سوء رفتار
سن	۶۰-۶۴ (۱۸/۲) ۶۵-۷۴ (۴۳/۲) ۷۵> (۳۸/۶)	<۰/۰۰۱*	<۰/۰۰۱*
جنسیت	زن (۴۶/۱) مرد (۵۳/۹)	۰/۷۳۴+	۰/۲۵۰+
تاهل	متاهل (۶۹/۴) مجرد (۸/۴) بیوه (۲۲/۲)	<۰/۰۰۱*	۰/۰۰۳+
تحصیلات	بی سواد (۳۸/۰) زیر دیپلم (۳۵/۲) دیپلم (۱۳/۵) دانشگاهی (۱۳/۳)	<۰/۰۰۱*	<۰/۰۰۱*
درآمد	کتر از هزینه های زندگی (۴۱/۵) برابر هزینه های زندگی (۴۳/۵) بیشتر از هزینه های زندگی (۱۵/۰)	<۰/۰۰۱*	<۰/۰۰۱*
بیماری اسکلتی-عضلانی	۱۹۳ (۵۵/۶)	<۰/۰۰۱*	<۰/۰۰۱*
بیماری گوارشی	۱۲۵ (۳۸/۹)	۰/۰۰۲+	۰/۰۰۲+
کم کاری تیروئید	۳۶ (۱۰/۴)	۰/۹۳۴+	۰/۲۱۲+
بیماری قلبی و عروقی	۹۱ (۲۶/۲)	۰/۰۰۱*	۰/۱۵۳+
بیماری کلیوی	۳۲ (۹/۲)	۰/۰۸۵+	۰/۴۴۲+
بیماری تنفسی	۴۸ (۱۳/۸)	<۰/۰۰۱*	<۰/۰۰۱*
دیابت	۱۱۰ (۳۱/۷)	۰/۴۰۹+	<۰/۰۰۱*
بیماری اعصاب و روان	۳۶ (۱۰/۴)	۰/۰۰۳+	۰/۰۱۲+
پرفشاری خون	۱۲۲ (۳۵/۲)	۰/۳۷۰+	۰/۱۶۱+
تعداد داروهای مصرفی	۱۶۴ (۴۷/۳) >۵ (۵۲/۷)	<۰/۰۰۱*	<۰/۰۰۱*
مهرمان زندگی	همسر (۳۸/۰) فرزندان (۱۱/۵) همسر و فرزندان (۳۰/۳) تنها (۲۰/۲)	<۰/۰۰۱*	<۰/۰۰۱*
تعداد فرزند	Mean ± Sd ۴/۶۲ ± ۲/۱۵	<۰/۰۰۱*	۰/۰۰۶++
IADL	۴/۷۳ ± ۳/۰۹	<۰/۰۰۱*	<۰/۰۰۱*

*: تحلیل واریانس ، +: آزمون تی مستقل ، ++: آزمون همبستگی پیرسن

جدول شماره ۲: اطلاعات توصیفی ابعاد متغیرهای سلامت عمومی و سوء رفتار

پرسشنامه	میانگین	انحراف معیار	Median
سلامت عمومی	۲۸/۳۰	۱۴/۶۶	۲۶/۰۰
سلامت جسمانی	۷/۴۸	۴/۷۱	۷/۰۰
اضطراب و بی خوابی	۶/۶۱	۴/۰۱	۶/۰۰
عملکرد اجتماعی	۹/۴۳	۴/۷۵	۹/۰۰
افسردگی	۵/۱۶	۵/۲۷	۴/۰۰
سوء رفتار	۳۱/۰۴	۱۸/۴۰	۲۶/۵۰
غفلت عاطفی	۶/۵۵	۴۲/۰۹	۵/۰۰
غفلت مراقبتی	۲۹/۹۱	۲۶/۳۷	۲۰/۰۰
غفلت مالی	۳۰/۷۹	۳۱/۴۸	۲۵/۰۰
سلب اختیار	۳۱/۲۳	۲۲/۵۳	۳۰/۰۰
سوء رفتار روانشناختی	۳۸/۴۸	۲۵/۹۶	۳۷/۵۰
سوء رفتار جسمی	۲۳/۹۴	۲۷/۵۸	۲۵/۰۰
سوء رفتار مالی	۳۲/۹۸	۲۷/۰۰	۳۳/۳۰
طرز شدگی	۱۱/۲۹	۱۸/۷۸	۰/۰۰

اسمیرنوف استفاده شد و پس از تایید، از آزمون های تی مستقل و تحلیل واریانس جهت مقایسه نمره پرسشنامه های سلامت عمومی و سوء رفتار در زیر گروه ها استفاده شد. برای بررسی ارتباط بین متغیرهای کمی از همبستگی پیرسون و جهت شناسایی عوامل تاثیر گذار بر نمره سوء رفتار از رگرسیون خطی تک متغیره و چند گانه استفاده شد.

یافته ها

میانگین سنی شرکت کنندگان $72/86 \pm 8/62$ سال بود و اکثر افراد $43/2$ درصد در رده سنی $65-74$ سال قرار داشتند. در این مطالعه $53/9$ درصد از شرکت کنندگان مرد، $69/4$ درصد متاهل و 38 درصد بی سواد بودند و $43/5$ درصد از شرکت کنندگان درآمد برابر با هزینه های زندگی داشتند. از نظر بیماری های مزمن، بیماری اسکلتی-عضلانی با $55/6$ درصد بیشترین شیوع را داشت (جدول شماره ۱).

میانگین نمره پرسشنامه سلامت عمومی سالمندان شرکت کننده برابر با $28/30 \pm 14/66$ و میانگین نمره سوء رفتار برابر با $31/04 \pm 18/40$ بود. در جدول ۱ سطح معنی داری پرسشنامه سلامت عمومی و سوء رفتار به تفکیک متغیرها گزارش و مقایسه شد. همانطور که مشاهده می شود اکثر متغیرها دارای ارتباط معنی دار با نمره سلامت عمومی و سوء رفتار می باشند.

در این مطالعه میزان شیوع زیر مقیاس های پرسشنامه سوء رفتار به ترتیب شامل غفلت عاطفی ($72/9$ درصد)، سوء رفتار روانشناختی ($35/7$ درصد)، غفلت مالی ($31/4$ درصد)، سوء رفتار مالی ($31/1$ درصد)، سوء رفتار جسمی ($25/1$ درصد)، سلب اختیار ($24/2$ درصد)، غفلت مراقبتی ($21/3$ درصد) و طرد شدگی ($9/8$ درصد) بود. هم چنین با در نظر گرفتن نقطه برش 23 مربوط به نمرات سلامت عمومی و تقسیم بندی آن به دو سطح مطلوب و نامطلوب، مشخص شد که $57/3$ درصد از سالمندان وضعیت سلامت عمومی نامطلوبی داشتند (جدول شماره ۲).

افرادی که بیش تر از ۵ دارو مصرف می کردند، نمره سوء رفتار بیش تری (۴/۰۵ واحد) داشتند. نمره سوء رفتار در سالمندانی که دارای همراهی هم زمان همسر و فرزند بودند، به طور میانگین ۴/۱۳ واحد کم تر از همراه همسر بود. با افزایش هر نمره سلامت عمومی (وضعیت بدتر)، نمره سوء رفتار ۰/۷۵ افزایش می یابد (جدول شماره ۴).

جدول شماره ۳: همبستگی ابعاد متغیرهای سلامت عمومی و سوء رفتار

سوء رفتار	سلامت عمومی	سلامت جسمانی	اضطراب و بی خوابی	عملکرد اجتماعی	افسردگی
غفلت عاطفی	ضرب همبستگی	۰/۳۱	۰/۳۶	۰/۳۲	۰/۳۶
	سطح معنی داری	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱
غفلت مراقبتی	ضرب همبستگی	۰/۰۹	۰/۰۲	۰/۰۷	۰/۱۶
	سطح معنی داری	۰/۱۰۵	۰/۷۰۷	۰/۲۱۱	۰/۰۰۳
غفلت مالی	ضرب همبستگی	۰/۳۴	۰/۳۱	۰/۳۱	۰/۴۰
	سطح معنی داری	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱
سلب اختیار	ضرب همبستگی	۰/۳۳	۰/۳۴	۰/۳۵	۰/۵۷
	سطح معنی داری	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱
سوء رفتار روانشناختی	ضرب همبستگی	۰/۲۸	۰/۲۷	۰/۳۵	۰/۵۵
	سطح معنی داری	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱
سوء رفتار جسمی	ضرب همبستگی	۰/۲۹	۰/۳۲	۰/۳۷	۰/۴۸
	سطح معنی داری	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱
سوء رفتار مالی	ضرب همبستگی	۰/۰۸	۰/۱۵	۰/۲۱	۰/۳۱
	سطح معنی داری	۰/۱۵۶	۰/۰۰۵	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱
طرز زندگی	ضرب همبستگی	۰/۱۸	۰/۱۵	۰/۱۷	۰/۱۹
	سطح معنی داری	۰/۰۰۱	۰/۰۰۶	۰/۰۰۲	<۰/۰۰۱

در جدول شماره ۳ همبستگی بین ابعاد پرسشنامه های سلامت عمومی و سوء رفتار گزارش شد و نتایج نشان داد که اکثر روابط دارای ارتباط معنی دار بودند، به جز غفلت مراقبتی که با زیر مقیاس های سلامت جسمانی ($P=0/105$)، اضطراب و بی خوابی ($P=0/707$)، عملکرد اجتماعی ($P=0/211$) و هم چنین سوء رفتار مالی با زیر مقیاس سلامت جسمانی ($P=0/156$) از لحاظ آماری معنی دار نبود. مطابق نتایج این جدول روابط بین ابعاد پرسشنامه ها دارای جهت مستقیم بود، به طوری که با افزایش نمره هر کدام از ابعاد پرسشنامه سلامت عمومی، نمره ابعاد پرسشنامه سوء رفتار نیز افزایش می یابد. جهت شناسایی عوامل تاثیر گذار بر نمره سوء رفتار از رگرسیون خطی تک متغیره و چندگانه استفاده شد. در مجموع ۵۲ درصد از واریانس نمره سوء رفتار با استفاده از متغیرهای وارد شده در مدل تبیین شد. بر اساس نتایج رگرسیون چندگانه بیماری های کلیوی، کم کاری تیروئید، دیابت، تعداد مصرف دارو، همراهان زندگی و نمره سلامت عمومی ارتباط معنی داری با نمره سوء رفتار داشتند.

جدول شماره ۴: بررسی عوامل موثر بر نمره سوء رفتار با استفاده از رگرسیون های تک متغیره و چندگانه

متغیر	رگرسیون تک متغیره		رگرسیون چندگانه	
	B	SE	B	SE
سن	۴/۵۶	۲/۵۸	-۰/۳۳	۰/۱۷۷
	۱۶/۲۲	۲/۶۲	-۰/۶۶	<۰/۰۰۱
وضعیت تاهل	۷/۷۹	۳/۵۵	-۰/۶۹	۰/۲۸
	۷/۱۰	۲/۳۶	۱/۹۱	۰/۰۰۳
تحصیلات	-۶/۲۶	۲/۲۰	۰/۱۳	۰/۰۰۴
	-۱۳/۴۷	۲/۹۸	-۲/۱۷	<۰/۰۰۱
وضعیت درآمد	-۱۳/۹۰	۳/۰۰	-۲/۱۵	<۰/۰۰۱
	-۸/۴۵	۲/۸۲	۰/۶۹	<۰/۰۰۱
	-۱۶/۲۳	۲/۰۳	-۰/۳۳	<۰/۰۰۱
بیماری اسکلتی-عضلانی	۸/۵۶	۱/۹۳	-۰/۰۵	<۰/۰۰۱
بیماری گوارشی	۶/۲۴	۱/۹۹	-۰/۱۰	۰/۰۰۲
کم کاری تیروئید	-۴/۰۴	۳/۳۳	-۴/۶۱	۰/۲۱۰
بیماری قلبی و عروقی	۳/۲۱	۲/۲۴	-۲/۲۶	۰/۱۵۱
بیماری کلیوی	-۲/۶۰	۳/۴۱	-۶/۴۴	۰/۴۴۵
بیماری تنفسی	۱۱/۲۹	۲/۷۹	-۰/۴۷	<۰/۰۰۱
دیابت	-۸/۸۷	۲/۰۶	-۸/۶۴	<۰/۰۰۱
بیماری اعصاب و روان	۸/۱۴	۳/۲۰	-۰/۵۲	۰/۰۱۱
پرفشاری خون	-۳/۰۵	۲/۰۶	-۳/۲۲	۰/۱۳۹
تعداد داروهای مصرفی	>۰	۸/۵۱	۴/۰۵	<۰/۰۰۱
همراهان زندگی	-۴/۲۷	۳/۱۴	-۶/۹۹	۰/۱۷۳
همسر و فرزند	-۷/۳۹	۲/۷۷	-۴/۱۳	۰/۰۰۱
تنها	۹/۲۹	۲/۵۷	۱/۶۴	<۰/۰۰۱
تعداد فرزند	۱/۲۷	۰/۴۵	-۰/۰۴	۰/۰۰۵
IADL	۲/۵۷	۰/۲۹	۰/۰۷	<۰/۰۰۱
سلامت عمومی	۰/۸۴	۰/۰۵	۰/۷۵	<۰/۰۰۱

بحث

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که بین ابعاد سلامت عمومی و سوء رفتار ارتباط معناداری وجود دارد و با کاهش سلامت عمومی در سالمندان احتمال بیش‌تری وجود دارد که سوءرفتار را تجربه کنند. در مطالعه حاضر بعد غفلت عاطفی بیش‌ترین و بعد طردشدگی کم‌ترین فراوانی را در بین ابعاد سوءرفتار داشت. در مطالعه قاسمی و همکاران بیش‌ترین میزان شیوع سوءرفتار، غفلت عاطفی ۲۹/۱ درصد و کم‌ترین آن مربوط به سوءرفتار جسمی ۰/۵ درصد بود (۸). براساس مطالعه مولایی و همکاران شایع‌ترین نوع سوءرفتار سالمندان سوءرفتار عاطفی بود و طردشدگی و سوءرفتار جسمی کم‌ترین میزان فراوانی را در بین ابعاد سوءرفتار در جامعه ایرانی را داشت (۲۴). هم‌چنین در مطالعه نجفی مقدم و همکاران بیش‌ترین میزان سوءرفتار مربوط به سوءرفتار روانشناختی و کم‌ترین میزان سوءرفتار مربوط به طردشدگی در دو جامعه سالمندان شهری و روستایی بود (۶).

در مطالعه ستودن حق و همکاران نیز غفلت عاطفی ۲۶/۸ درصد، شایع‌ترین نوع سوءرفتار بود و سوءرفتار جسمی نیز کم‌ترین میزان را به خود اختصاص داده بود (۲). در مطالعه حسینی مقدم و همکاران بعد غفلت مراقبتی با ۸۹/۳ درصد بیش‌ترین و بعد طرد شدگی با ۱۳/۲ درصد کم‌ترین فراوانی را در بین ابعاد سوءرفتار داشت (۹). محبی و همکاران در مطالعه خود بعد غفلت عاطفی را با ۳۸/۶ درصد بیش‌ترین سوءرفتار و غفلت مراقبتی را با ۷/۳ درصد، کم‌ترین فراوانی گزارش کردند (۳). در مطالعه فرخ‌نژاد افشار و همکاران نیز بیش‌ترین و کم‌ترین شیوع سوءرفتار به ترتیب غفلت مراقبتی، ۶۵/۶ درصد و سوءرفتار جسمی ۳۰/۴ درصد، گزارش شده است (۲۵).

در مطالعه حاضر مشخص شد که ۴۲/۷ درصد از سالمندان وضعیت سلامت مطلوب و ۵۷/۳ درصد وضعیت سلامت عمومی نامطلوبی داشتند. هم‌راستا با مطالعه حاضر نتایج مطالعه نگهبان و همکاران نشان داد، ۵۶/۷

درصد سالمندان سلامت روان مطلوب داشتند و ۴۳/۳ درصد نیز مشکوک به اختلالات روانی بودند (۲۶). در مطالعه شاهرودی و همکاران، مشخص شد ۶۹/۷ درصد سالمندان سالم و ۳۰/۳ درصد مشکوک به اختلالات روانی بودند (۲۷). قنبری مقدم و همکاران نیز در مطالعه خود نشان دادند که ۶۵ درصد از سالمندان مورد مطالعه از نظر سلامت عمومی سالم و ۳۵ درصد مشکوک به اختلالات روانی بودند (۲۱). هم‌چنین در مطالعه کیانی و همکاران، ۳۰ درصد سالمندان سلامت روان در حد مطلوب، ۳۷/۷ درصد سالمندان سلامت روان در حد متوسط و ۳۲/۳ درصد سلامت روان نامطلوبی داشتند (۱۵). در تبیین یافته‌های فوق می‌توان گفت؛ تفاوت در روش‌های مطالعه، برخی عوامل تاثیرگذار بر سوءرفتار و سلامت عمومی از جمله عوامل اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی، نمونه‌گیری‌های غیرتصادفی، استفاده از ابزارهای متفاوت جهت سنجش، مشکلات مرتبط با جمع‌آوری داده‌های معتبر و گزارش نکردن و بیان دقیق سوءرفتار توسط سالمندان، سبب اختلاف در نتایج حاصل از مطالعات مختلف شده است. براساس رگرسیون تک متغیره نتایج مطالعه حاضر حاکی از این بود که افزایش سن، مجرد یا بیوه بودن، تحصیلات پایین‌تر، وضعیت درآمد، بیماری‌های مزمن، مصرف متعدد داروها، همراهان زندگی، تعداد فرزندان بیش‌تر و ناتوانی در انجام فعالیت‌های روزانه از عوامل موثر بر نمره سوءرفتار بودند. هم‌راستا با مطالعه حاضر در مطالعه نجفی مقدم و همکاران نیز بین تحصیلات، وضعیت درآمد، بیماری‌های مزمن، تعداد داروهای مصرفی، تعداد فرزندان و همراهان زندگی با سوءرفتار رابطه معناداری وجود داشت (۶).

در مطالعه خلیلی و همکاران نیز بین سوءرفتار با سن، تعداد فرزندان، وضعیت تاهل، همراهان زندگی، ناتوانی جسمی در راه رفتن و سابقه بیماری‌های زمینه‌ای ارتباط معنی‌داری مشاهده شد (۲۸). هم‌چنین در مطالعه برجی و همکاران ارتباط معناداری بین سوءرفتار با متغیرهایی هم‌چون سن، وضعیت تاهل، تحصیلات،

وضعیت درآمد، همراهان زندگی و بیماری‌های مزمن گزارش شده است (۲۹). در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت افزایش سن، سطح تحصیلات پایین‌تر و کمبود آگاهی نسبت به حقوق خود، وضعیت درآمد کم‌تر، داشتن سوابق بیماری‌های مزمن و مصرف متعدد داروها و هم‌چنین وابسته بودن سالمند برای انجام کارهای روزانه به دیگران می‌تواند باعث خستگی و افزایش بار روانی مراقبین سالمند شوند و به مرور زمان احساس درماندگی، پریشانی و احساس خشم نسبت به سالمند را افزایش دهند که می‌تواند در افزایش سوءرفتار با سالمندان نقش اساسی داشته باشد. از طرفی، تعداد فرزندان بیش‌تر نیز می‌تواند موجب افزایش تجربه سوءرفتار در سالمندان شود. احتمالاً زمانی که تعداد فرزندان بیشتر است امکان دارد تعدادی از فرزندان از کمک و مراقبت از والدین خودداری نمایند و فرزندان که مجبور به ارائه این خدمات هستند بیش‌تر در معرض اعتراض همسر و فرزندان خود قرار می‌گیرند که این امر می‌تواند موجب افزایش سوءرفتار نسبت به والدین سالمند شود (۲۸).

در مطالعه حاضر اکثر ابعاد متغیرهای سلامت عمومی و سوءرفتار دارای ارتباط معنی‌داری بودند. هم‌راستا با مطالعه حاضر، کیانی و همکاران در مطالعه‌ای، به بررسی ارتباط سوءرفتار مالی با سلامت روان در سالمندان پرداختند و یافته‌ها حاکی از این بود که ۶۱/۴ درصد از شرکت‌کنندگان با سوءرفتار مالی متوسط و ۳۸/۶ درصد از آن‌ها با سوءرفتار مالی شدید مواجه بودند. هم‌چنین بین ابعاد سلامت روان و سوءرفتار مالی ارتباط معکوس و معنی‌داری وجود داشت. در این مطالعه فقط سوءرفتار مالی مورد ارزیابی قرار گرفت در حالی که در مطالعه حاضر تمام ابعاد سوءرفتار با سالمندان ارزیابی شد (۱۵).

Soares و همکاران نیز نشان دادند سوءرفتار مالی با شدت افسردگی و اضطراب سالمندان ارتباط دارد که با نتایج مطالعه حاضر همسو بود (۳۰).

در مطالعه Melchiorre و همکاران که یک مطالعه مقطعی تحت عنوان ارتباط حمایت اجتماعی، وضعیت

اقتصادی-اجتماعی و سلامتی با سوءرفتار در سالمندان هفت کشور اروپایی بر روی ۴۴۶۷ سالمند انجام دادند نتایج حاکی از این بود که بین سوءرفتار با وضعیت سلامتی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود داشت (۳۱). هم‌چنین Patel و همکاران در یک مطالعه تحت عنوان بررسی سوءرفتار و تعیین وضعیت سلامتی سالمندان نشان دادند که بیش از ۱۶ درصد سالمندان تمامی انواع سوءرفتار را تجربه می‌کنند که بیش‌تر توسط فرزندان آن‌ها صورت می‌گیرد و هم‌چنین وضعیت سلامتی سالمندان شرکت‌کننده که سوءرفتار را تجربه کرده بودند، نامطلوب گزارش شده بود (۱۰).

از آنجایی که با بالا رفتن سن شیوع بیماری‌های مزمن افزایش می‌یابد که این مسئله منجر به ایجاد ناتوانی و وابستگی در سالمند می‌شود و عوارض آن بر توانایی‌های مربوط به انجام وظایف روزانه و استقلال تاثیر می‌گذارد. هر چه شخص آسیب‌پذیرتر باشد، گرایش دیگران به این که او را مورد سوءرفتار قرار دهند بیشتر می‌شود، تا این که سالمند وابسته به عنوان منبعی از استرس و سرباری دیده می‌شود که این عوامل می‌تواند سلامت عمومی آنان را تهدید کند و موجب افزایش تجربه سوءرفتار توسط دیگران شود. بنابراین آگاه‌سازی جامعه در رابطه با شرایط و مسائل خاص سالمندان مانند مراقبت‌های بهداشتی و درمانی ضروری، سوء استفاده و آزار سالمندان، حمایت عاطفی و اجتماعی و هم‌چنین تلاش برای ایجاد حساسیت در اقدار مختلف جامعه نسبت به نیازها و نگرانی‌های سالمندان امری ضروری است. با توجه به شیوع بالای سوء رفتار، لزوم شناسایی سوءرفتار نسبت به سالمندان، پیشگیری و ارائه خدماتی جهت حل این مسئله با یک رویکرد قانونی ضروری به نظر می‌رسد. آگاهی دادن به خانواده و جایگزینی تکریم و احترام سالمند به جای خشونت و بی‌اعتنایی که ناگزیر در جامعه صنعتی به وجود آمده، می‌تواند نقش موثری داشته باشد. هم‌چنین سازمان‌های مسئول، بایستی مشکلات موجود و سایر نیازهای اساسی سالمندان را

است تا برنامه‌ریزی‌هایی در زمینه آگاه‌سازی جامعه مدنظر قرار گیرد. پیشنهاد می‌شود آموزش‌هایی برای سالمندان در مورد آگاهی از حقوق خود مبنی بر رفتارهای آزار رسان از سوی دیگران و چگونگی مقابله با سوءرفتار که می‌تواند تا حد زیادی سلامت آنان را ارتقاء دهد، در نظر گرفته شود.

سپاسگزاری

نویسندگان بر خود واجب می‌دانند که از کلیه سالمندان شرکت‌کننده در این مطالعه و هم‌چنین معاونت تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی مازندران تشکر و قدردانی نمایند.

شناسایی نموده و اقدامات لازم را در این خصوص با اولویت بندی دقیق انجام دهند.

از محدودیت‌های مطالعه حاضر می‌توان به زیاد بودن تعداد سوالات پرسشنامه سوءرفتار با سالمند در خانواده (۴۹ سوال) اشاره کرد، که باعث خسته شدن سالمند و عدم همکاری با پژوهشگر در حین تکمیل پرسشنامه می‌شد. هم‌چنین نمونه‌های این مطالعه از سالمندان ساکن جامعه انتخاب شدند، بنابراین نمی‌توان به‌طور قطعی نتایج مطالعه حاضر را به سالمندان بستری در بیمارستان و ساکن خانه سالمندان تعمیم داد. در پایان می‌توان گفت با توجه به آسیب‌پذیری سالمندان در برابر سوء رفتار و تهدید سلامت آنان لازم

References

1. Raei M, Rohani H, Yaghubi N, Eidy F, Sadeghi A. The Survey of Association Between General Health and Quality of Life in Esfarayen Elderly People 2017. *Journal of Military Health Promotion* 2020; 1(1): 50-56 (Persian).
2. Seutodan Hagh H, Rezaeipandari H, Mousavi S, Allahverdipour H. Prevalence and gender differences of elder abuse among community-dwelling older adults in Tabriz, Iran. *Salmand: Iranian Journal of Ageing* 2021; 15(4): 458-471 (Persian).
3. Mohebbi L, Zahednejad S, Javadi Pour S, Saki A. Domestic elder abuse in rural area of Dezful, Iran and its relation with their quality of life. *Salmand: Iranian Journal of Ageing* 2016; 10(4): 50-59 (Persian).
4. Nassiri H, Heravi KM, Jouybari L, Sanagoo A, Chehrehgosha M. The prevalence of elder abuse in Gorgan and Aq-Qala cities, Iran in 2013. *Salmand: Iranian Journal of Ageing* 2016; 10(4): 162-173 (Persian).
5. Khalili Z, Sadrollahi A. Relationship between Socio-Demographic Factors and the Prevalence of Abuse among the Elderly Population Covered by Health Centers in Kashan. *Iran J Forensic Med* 2018; 24(3): 219-227 (Persian).
6. Najafi Moghadam S, Taraghi Z, Mohammadpour RA, Ilali ES. Comparing Elder Abuse and Related Factors between Urban and Rural Elderly. *J Mazandaran Univ Med Sci* 2022; 32(211): 75-81 (Persian).
7. Papi S, Akbari S, Foroughan M, Zanjari N, Moghadasi AM, Zandieh Z. Prevalence of Elder Abuse and its Related Factors among Elderly Referring to Social Security Outpatient Clinic in Yasouj, Iran. *Elderly Health Journal* 2022; 8(2): 89-97 (Persian).
8. Ghasemi Marzba S, Zakizad abkenar M, Mohammadpour R, Ilali ES. Relationship between Loneliness and Abuse in Elderly People. *J Mazandaran Univ Med Sci* 2021; 31(199): 186-192 (Persian).
9. Hosseini Moghaddam F, Nikkhah Beydokhti E, Noori R, Sajjadi M, Khajavian N, Kameli F, et al. Prevalence of Elder Abuse by Family Members and its Related Factors in Gonabad,

- Iran. *Salmand: Iranian Journal of Ageing* 2022; 17(3): 338-351 (Persian).
10. Patela SK, Katariab V. Elderly abuse and health status of ageing population in West Delhi, India. *J Public Health Photon* 2013; 115: 191-200.
 11. Kahrazei F, Akbarizadeh A. Comparison of the general health and happiness of the elderly living in nursing homes, private homes with and without family-based rehabilitation Services. *JOGE* 2020; 4(3): 56-67 (Persian).
 12. Zarei F, Mohammadi M, Aboozade Gatabi k, Ghanbari Moghaddam A. General health and its related factors among elderly in sabzevar 2016. *JOGE* 2017; 2(2): 26-33 (Persian).
 13. Izadkhah FS, Azadi N, Mansourian M. Investigating the Relationship Between General health and Depression in the Elderly Living in Urban and Rural Areas of Zanjan city in 2019. *TB* 2023; 21(5): 64-79 (Persian).
 14. Zarei F, Mohammadi M, Gatabi A, Ghanbari Moghaddam A. General health and its related factors among elderly in Sabzevar 2016. *JOGE* 2017; 2(3): 26-33 (Persian).
 15. Kiani P, Mottaghi M, Ghoddoosy A. Investigating the relationship between financial abuse and mental health among alderly population in Shahre-Kord. *Salmand: Iranian Journal of Ageing* 2019; 14(2): 212-223 (Persian).
 16. Makaroun LK, Bachrach RL, Rosland A-M. Elder abuse in the time of COVID-19—Increased risks for older adults and their caregivers. *Am J Geriatr Psychiatry* 2020; 28(8): 876-880.
 17. Arango DC, Cardona AS, Duque MG, Cardona AS, Sierra SMC. Health status of elderly persons of Antioquia, Colombia. *Revista Brasileira de Geriatria e Gerontologia* 2016; 19(1): 71-86.
 18. Chokkanathan S. Elder mistreatment and health status of rural older adults. *J Interpers Violence* 2015; 30(18): 3267-3282.
 19. Khalili Z, Taghadosi M, Heravi-Karimooi M, Sadrollahi A, Gilasi H. Assessment of the associations of depression with elder abuse among the elderly in Kashan city, Iran. *Salmand: Iranian Journal of Ageing* 2016; 10(4): 8-17 (Persian).
 20. Alavai S, Zar A, Salimi Avansar M, Ahmadi F. Evaluate the Effectiveness of Physical Activity on General Health, Happiness and Life Expectancy in Postmenopausal and Elder Women. *JOGE* 2017; 2(1): 11-19 (Persian).
 21. Ghanbari Moghadam A, Mohammadi Shahbolaghi F, Dalvandi A, Hoseinzade S. Relationship between lifestyle and general health among elderly people in Tehran. *Salmand: Iranian Journal of Ageing* 2015; 1(3): 90-99 (Persian).
 22. Malakouti SK, Fatollahi P, Mirabzadeh A, Zandi T. Reliability, validity and factor structure of the GHQ-28 used among elderly Iranians. *Int Psychogeriatr* 2007; 19(4): 623-634.
 23. Heravi-Karimooi M, Anoosheh M, Foroughan M, Sheykhi MT, Hajizadeh E. Designing and determining psychometric properties of the Domestic Elder Abuse Questionnaire. *Salmand: Iranian Journal Of Ageing* 2010; 5(1): 0 (Persian).
 24. Molaei M, Etemad K, Taheri Tanjani P. Prevalence of Elder Abuse in Iran: A Systematic Review and Meta Analysis. *Salmand: Iranian Journal of Ageing* 2017; 12(2): 242-253 (Persian).
 25. Farokhnezhad Afshar P, Sabeti A, Kamalzadeh L, Shariati B. Family abuse with older adults hospitalized and related factors in Hazrat Rasool Akram Hospital in Tehran in 2018. *JOGE* 2021; 6(1): 1-7 (Persian).
 26. Negahban Z, Arab M, Tajvar M, Rahimi FA, Rashidyan A. Investigating the association

- between social capital and mental health in the ageing population of Tehran. *Journal of Health Management* 2015;6(1):79-89 (Persian).
27. Izadirad H, Siyasar A, Dastras M. the relationship between social support and general health of the elderly in Khash city, 1399. *IJNR* 2022; 16(6): 64-72 (Persian).
28. Khalili Z, Sadrollahi A. Relationship between Socio-Demographic Factors and the Prevalence of Abuse among the Elderly Population Covered by Health Centers in Kashan. *Iran J Forensic Med* 2018; 24(3): 219-227 (Persian).
29. Borji M, Asadollahi K. Comparison between perceived misbehavior by urban and rural elderlies. *IJPN* 2016; 4(3): 41-50 (Persian).
30. Soares JJ, Viitasara E, Stankunas M, Sundin O, Melchiorre MG, Barros H, et al. The relationship between the chronicity and severity of abuse, socio-economics, psychosocial factors and mental health. *International Journal of Healthcare, Insurance and Equity* 2015; 2(1).
31. Melchiorre MG, Chiatti C, Lamura G, Torres-Gonzales F, Stankunas M, Lindert J, et al. Social support, socio-economic status, health and abuse among older people in seven European countries. *PloS One* 2013; 8(1).